

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Katolícka náboženská výchova

1.Záhlavie

Názov predmetu	Náboženská výchova - katolícka
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	ôsmy
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2.Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet náboženská výchova v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojim preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

3.Ciele vyučovacieho predmetu

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,

- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitosti Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať Jeho posolstvo vo svojom okolí.

Ročníkový cieľ: Definovať pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a úctu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Interiorizovať kresťanské postoje a hodnoty.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií. Napĺňanie cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov sa realizuje v školskom prostredí prostredníctvom kľúčových a predmetových kompetencií žiakov, ktoré zároveň rozvíja. Kľúčové kompetencie majú procesualný charakter. Žiaci si ich osvojujú na veku primeranej úrovni prostredníctvom obsahu, metód vzdelávania a činnosti.

Rozvoj kompetencií u žiaka:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie komunikácii so svojim ja ako komunikácii so svedomím
- rozumie verbálnej a neverbálnej komunikácii
- je schopný asertívnej komunikácie
- rozumie vnútornej komunikácii, kladie si otázky o zmysle utrpenia

- je schopný uvedomiť si spôsob vlastnej komunikácie v konflikte
- kladie si otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých
- je schopný empatickej komunikácie
- je schopný kultúrnej komunikácie

kompetencie k učniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou
- je otvorený pre tvorivé myslenie
- učí sa vyhľadávať a triediť informácie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kriticky prehodnotiť problém zneužívania, manipulácie, vojny
- je schopný kriticky prehodnotiť problém výkonu človeka
- je schopný kriticky prehodnotiť problém kultúry života a kultúry smrti
- je schopný kritického posúdenia princípov liberalizmu a konzervativizmu

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka
- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú dôstojnosť, na rovnakú dôstojnosť muža a ženy
- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú zrelosť
- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka bez ohľadu na jeho výkon
- objavuje prínos kresťanského pohľadu na kultúru života

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad potrebou budovania vzťahu s inými ľuďmi
- uvažuje nad potrebou prejavov úcty medzi mužom a ženou
- je zodpovedný k druhým
- dokáže si uvedomiť potreby trpiaceho človeka
- objavuje mravný aspekt sociálneho cítenia
- dokáže si uvedomiť potreby človeka

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoju jedinečnosť a objavuje svoju veľkosť
- osvojí si kresťanský pohľad na hodnotu človeka
- je otvorený pre kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom
- objavuje a uznáva hranice človeka
- dokáže sa konfrontovať s vlastnou vinou
- aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky kresťanskej spirituality
- rešpektuje hranice človeka – utrpenie a smrť, je otvorený pre možnosti ich prekonania, ktoré ponúka kresťanská viera
- vytvára si rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov
- je otvorený pre kresťanské hodnoty

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je schopný uvedomiť si potrebu sebazoznávania
- je si vedomý svojich osobnostných kvalít
- je citlivý a vnímavý na svoje nedostatky
- prejavuje túžbu po osobnom raste
- uvedomuje si kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy

- uvedomuje si túžbu po ľudskosti
- je schopný vnímať rodové stereotypy
- je pripravený pre tvorivé riešenie konfliktov
- je schopný klásť si existenciálne otázky a hľadať na nich odpoveď
- rozvíja postoj empatie
- vie rozlíšiť postoj mať alebo byť a je otvorený pre životný postoj „byť“
- osvojuje si kresťanský postoj na hodnotu človeka, ktorá nezávisí od jeho výkonu
- je vnímavý na utrpenie človeka
- je pripravený stotožniť sa s hodnotami života

Multikultúrna výchova:

Žiak

- je vnímavý na postavenie mužov a žien v rôznych kultúrach
- akceptuje rôzne kultúry a vierovyznania
- je schopný vnímať zneužitie náboženstva pre manipuláciu

Mediálna výchova:

- je schopný kritického posúdenia liberalizmu ako relativizácie hodnôt
- osvojuje si kritický prístup k informáciám

5.Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce

1. téma: KTO SOM	Motivačné, expozičné, fixačné, aktivizujúce, problémové, kombinované, diagnostické a klasifikačné (rozhovor, rozprávanie, demonštrácia, opis, vysvetľovanie, beseda, diskusia, riadený dialóg, film, práca s video a audio nahrávkami, pozorovanie, projekty, problémové vyučovanie, samostatná práca s knihou, ústne a písomné opakovanie, ilustrácia, pojmová mapa, práca s	analyticko – syntetický induktívno–deduktívny genetický(vývinový) dogmatický porovnávací analogický	<i>Organizačné formy:</i> vyučovacia hodina, projekty, filmová projekcia vychádzka, exkurzia, beseda, domáca práca <i>Sociálne formy:</i> frontálne, diferencované, individuálne, skupinové vyučovanie, práca s IKT, písomné práce, samostatné štúdium, ukážky riešenia úloh, práca s učebnicou, pracovným zošitom, modlitba, kreatívne vyjadrenie myšlienok a názorov (dramatizácia, kreslenie, tvorba plagátu...)
2. téma: KTO JE ČLOVEK	textom, práca s pracovnými listami a s pracovným zošitom, práca s vykladacím materiálom, riešenie modelovej situácií, práca s		
3. téma: ĽUDSKOSŤ	biblickým textom, didaktická hra, Brainstorming, práca v skupinách, hranie rolí, dramatizácia, súťaže,...)		
4. téma: DÔSTOJNOSŤ A VÝKON			
5. téma: KULTÚRA ŽIVOTA			

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre ôsmy ročník základných škôl „Dôstojnosť človeka“ a prac. listy, Spišská Nová Ves: KPKC,

2011 TTVP vypracovaný podľa rámcových učebných osnov predmetu náboženstvo/náboženská výchova, ktoré schválila Konferencia biskupov Slovenska dňa 30. októbra 2008 na svojom plenárnom zasadnutí na základe Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní.

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
1. téma: KTO SOM	Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre ôsmy ročník základných škôl „Dôstojnosť človeka“ a prac. listy Katechizmus katolíckej cirkvi Youcat po slovensky – katechizmus katolíckej cirkvi pre mladých LUSCOŇ J.: Presekajte sa životom, Pohľad dopredu, Podaj mi ruku, Slovko do uška, A toto viete?, Dobrodružstvo života QUOIST M.: Tvojimi očami GERČAK F.: Buď in! KAŠPARÚ M.: Malý kompas viera Sväté Písmo	Tabuľa PC Interaktívna tabuľa Dataprojektor CD prehrávač	Sväté Písmo Biblické obrazy Pracovné listy Pripravené prezentácie CD, DVD nosiče	Internet Knižnica
2. téma: KTO JE ČLOVEK				
3. téma: ĽUDSKOSŤ				
4. téma: DÔSTOJNOSŤ A VÝKON				
5. téma: KULTÚRA ŽIVOTA				

7. Hodnotenie a klasifikácia predmetu:

Hodnotenie žiaka v predmete náboženstvo/náboženská výchova

Vo vyučovacom predmete náboženstvo/náboženská výchova pri priebežnej klasifikácii učiteľ hodnotí očakávané výstupy stanovené vo výkonovom štandarde v príslušnom ročníku, alebo v cieľoch učebných osnov, prípravu na vyučovanie (domáce úlohy) riešenie teoretických a praktických úloh.

Pri súhrnej klasifikácii hodnotí:

- a) učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacom predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách
- b) osvojené kľúčové kompetencie
- c) stupeň tvorivosti a samostatnosti prejavu
- d) osvojenie potrebných vedomostí, skúseností, zručností a ich tvorivú aplikáciu
- e) usilovnosť a vzťah žiaka k činnostiam v edukačnom procese
- f) snahu o rozvoj svojich kompetencií

Oblasť: **Človek a hodnoty**

Predmet: **Katolícka náboženská výchova**

Ročník: **ôsmy**

Počet hodín v ročníku: **1 hodina týždenne(ŠVP), spolu 33 hodín**

Ročníková téma: **DÔSTOJNOSŤ ČLOVEKA**

Ročníkový cieľ: Definovať pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a úctu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Interiorizovať kresťanské postoje a hodnoty.

Tematický celok	Cieľ	Obsahový štandard	Výkonový štandard – žiak vie	Počet hodín	Prierezové témy
1. téma: KTO SOM	Kognitívny cieľ: Vysvetliť pojmy sebaúcta, seba prijatie a komplexy. Afektívny cieľ: Uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov. Eliminovať svoje komplexy. Psychomotorický cieľ: Formovať návyk vonkajších prejavov sebaúcty. Vyjadriť vlastný názor. Trénovať sa v pozitívnom sebahodnotení.	<ul style="list-style-type: none">• seba poznávanie a sebaúcta (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti)• zodpovednosť za prijaté dary a talenty• seba prijatie, komplexy menejcennosti	<ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť pojmy: sebaúcta, seba prijatie, pocit menejcennosti,✓ uviesť biblické súvislosti na túto tému,✓ vymenovať vlastné talenty a dary a poukázať na zodpovednosť za ich využívanie,✓ sformulovať modlitbu vďaky za prijaté dary	5	<i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i> <i>Ochrana života a zdravia</i> <i>Čitateľská gramotnosť</i> <i>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</i>
2. téma: KTO JE ČLOVEK	Kognitívny cieľ: Objaviť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha. Sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma. Opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom.	<ul style="list-style-type: none">• byť človekom• dôstojnosť človeka stvoreného na Boží obraz• človek ako muž a žena (dôstojnosť muža a ženy)• rozdiely medzi mužom a ženou pre vzájomné dopĺňanie sa	<ul style="list-style-type: none">✓ poukázať na dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma,✓ opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a porovnať ho s kresťanským učením,✓ oceniť napĺňanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu	6	<i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i> <i>Multikultúrna výchova</i> <i>Čitateľská gramotnosť</i> <i>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</i>

	<p>Afektívny cieľ: Vnímať a oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka. Oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu.</p> <p>Psychomotorický cieľ: Formovať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu. Prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku.</p>		<p>kresťanského ideálu vyjadreného v Desatore,</p>		
<p>3. téma: ĽUDSKOSŤ</p>	<p>Kognitívny cieľ: Klásť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia. Na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti.</p> <p>Afektívny cieľ: Vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania.</p> <p>Psychomotorický cieľ: Prejaviť vonkajší skutok empatie voči iným. Odmietnuť manipuláciu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odvrátená tvár ľudskosti (konflikty, zneužívanie a zločiny proti ľudskosti) • človek sa pýta „prečo“ (hľadanie odpovedí na otázku utrpenia v Starom zákone) • ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji spoločnosti) • zmysel utrpenia (Boh ukrytý v biede sveta) • objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o príčinách a zmysle ľudského utrpenia, ✓ uviesť príklady o neľudskom konaní človeka, ✓ skúmať možnosti objavenia Boha ukrytého v biede sveta, ✓ poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých, ✓ posúdiť nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania, ✓ naplánovať si pomoc núdznym,) 	<p>9</p>	<p><i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i></p> <p><i>Ochrana života a zdravia</i></p> <p><i>Multikultúrna výchova</i></p> <p><i>Čitateľská gramotnosť</i></p> <p><i>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</i></p>

<p>4. téma: DÔSTOJNO SŤ A VÝKON</p>	<p>Kognitívny cieľ: Vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe jeho výkonu. Porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti.</p> <p>Afektívny cieľ: Integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca. Nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi.</p> <p>Psychomotorický cieľ: Vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „mať“, alebo „byť“ • hodnota ľudskej práce a dôstojnosť človeka, • Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva, základné princípy sociálnej náuky Cirkvi) • utrpenie – sviatosť pomazania chorých 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu, ✓ porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti, ✓ diskutovať o zachovávaní a nerešpektovaní 7. a 10. Božieho príkázania, ✓ oceniť pozitívne vzory z dejín Cirkvi, ktoré vynikali milosrdenstvom, ✓ poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých, 	<p>6</p>	<p><i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i></p> <p><i>Ochrana života a zdravia</i></p> <p><i>Čitateľská gramotnosť</i></p> <p><i>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</i></p> <p><i>Mediálna výchova</i></p>
---	--	--	--	----------	--

<p>5. téma: KULTÚRA ŽIVOTA</p>	<p>Kognitívny cieľ: Zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru. Na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť.</p> <p>Afektívny cieľ: Uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti. Akceptovať a preferovať život ako hodnotu. Zostaviť škálu osobných hodnôt (môj rebríček hodnôt).</p> <p>Psychomotorický cieľ: Porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu. Podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kultúra – rozvoj človeka a ľudskej spoločnosti • hodnoty kultúry života a kultúry smrti • ľudskosť – kresťanský postoj ku kultúre života 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť hodnotu každého človeka od počatia až po prirodzenú smrť, ✓ podporiť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru, poukázať na význam 5. Božieho prikázania pre celú spoločnosť, ✓ diskutovať o dôležitosti spoločného dobra a solidarity. 	<p>7</p>	<p><i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i></p> <p><i>Ochrana života a zdravia</i></p> <p><i>Čitateľská gramotnosť</i></p> <p><i>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</i></p> <p><i>Mediálna výchova</i></p>
--	---	--	--	----------	--